

Logopedia z audiologią stopień I, semestr 5

Spis treści:

1. Zaburzenia żucia i połykania
2. Metodologia badań logopedycznych
3. Praktyczna stylistyka
4. Kultura języka
5. Logopedia artystyczna z elementami logorytmiki
6. Audiometria elektrofizjologiczna
7. Aparaty i implanty słuchowe
8. Autyzm
9. Metodyka pracy z osobami z dysleksją
10. Podstawy metody fonogestowej i języka migowego
11. Integracja sensoryczna w rozwoju mowy i języka
12. Seminarium licencjackie
13. Praktyczne śródroczne warsztaty zawodowe w Studenckiej Poradni Logopedycznej UwS
14. Praktyka zawodowa śródroczna logopedyczna w Centrum Diagnostyki i Terapii Logopedycznej
15. Praktyka zawodowa ciągła logopedyczna w placówkach służby zdrowia/ Praktyka zawodowa ciągła (logopedyczna) na oddziałach szpitalnych (laryngologia, pediatria, neurologia, psychiatria)

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Zaburzenia żucia i połykania	
Nazwa w języku angielskim:	Chewing and swallowing disorders	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Sofia Kamińska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz	
Założenia i cele przedmiotu:	Poznanie uwarunkowań rozwoju mowy i nabycie umiejętności oceny zaburzeń i zakłóceń rozwojowych w okresach pre-, inter- i postnatalnych, stosowanie procedur logopedycznych w stymulowaniu rozwoju mowy i języka dziecka. Poznanie diagnostyki logopedycznej czynności prymarnych i odruchów ortofacjalnych, zaburzeń połykania.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie procedury postępowania logopedycznego, rozumie konieczność stosowania wczesnej interwencji logopedycznej, wie jakie są główne cechy i patomechanizm zaburzeń w przyjmowaniu pokarmów i płynów.	K_W09 E.2L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi zaplanować i przeprowadzić diagnozę i terapię logopedyczną dziecka w najwcześniejszych okresach rozwojowych z wykorzystaniem wiedzy o rozwoju dziecka z zakresu różnych dyscyplin specjalistycznych.	K_U09 E.2L.U1.
U_02	Potrafi dokonać diagnostyki logopedycznej czynności prymarnych i odruchów ortofacjalnych oraz zasad postępowania rehabilitacyjnego w przypadku dysfagii.	K_U02 E.2L.U1.
Symbol	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu

efektu		kierunkowego/Sy mbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do niesienia pomocy osobom potrzebującym oraz wspiera pomocą opiekunów.	K_K01 E.2L.K4.
K_02	Ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; jest gotów do odpowiedzialnego przygotowywania się do swojej pracy, projektowanie i wykonywania działań pedagogicznych/ terapeutycznych.	K_K02 E.2L.K4.
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z zakresu anatomii i fizjologii narządów mowy.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Prenatalne uwarunkowania rozwoju mowy. 2. Odruchy ustno-twarzowe u dzieci. 3. Czynniki wpływające na uszkodzenie narządów artykulacyjnych w okresie płodowym i pozapłodowym. 4. Przygotowanie niemowlęcia do mówienia (masaż logopedyczny). 5. Właściwa pozycja spoczynkowa języka. 6. Wzorce połykania typu dziecięcego i dorosłego. Dysfagia. 7. Anatomia i fizjologia narządu żucia. Istota procesu żucia. 8. Korekcja nieprawidłowego połykania. 9. Terapia narządu żucia – nauka gryzienia i żucia. 10. Ustno-twarzowa terapia regulacyjna wg koncepcji R. Castillo Moralesa. 11. Integracyjna terapia ustno-twarzowa według Swietłany Masgutowej. 12. Nauka gryzienia i żucia z wykorzystaniem gryzaków.		
Literatura podstawowa:		
1. Jamróz B., Chmielewska-Walczak J., Milewska M., <i>Instrumentalne metody badania zaburzeń połykania: atlas z materiałem wideo</i>, Warszawa: Wydawnictwo Medyk. 2. Kaczorowska-Bray K., Milewski S. (red.), 2016, <i>Wczesna interwencja logopedyczna</i>, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia. 3. Masgutowa S., Regner A., 2013, <i>Rozwój mowy dziecka w świetle integracji sensomotorycznej</i>, Wrocław: Wydawnictwo Continuo. 4. Pluta-Wojciechowska D., 2013, <i>Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji</i>, Bytom: Wydawnictwo Ergo-Sum. 5. Rządźka M., 2019, <i>Odruchy oralne u noworodków i niemowląt</i>, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.		
Literatura dodatkowa:		
1. Boksa E., 2016, <i>Dysfagia z perspektywy zaburzeń komunikacji językowej u dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi</i>, Kraków: Wydawnictwo Libron – Filip Lohner. 2. Ostapiuk B., 2013, <i>Dyslalia ankyloglosyjna. O krótkim wędzidełku języka, wadliwej wymowie i skuteczności terapii</i>, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		

Metody problemowe, oglądowe, zajęć praktycznych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty kształcenia będą sprawdzane systematycznie na zajęciach i ostatecznie podczas kolokwium pisemnego pod koniec semestru.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) zaliczenie egzaminu pisemnego:
  - 0–50% – niedostateczny (2,0),
  - 51–60% – dostateczny (3,0),
  - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
  - 71–80% – dobry (4,0),
  - 81–90% – dobry plus (4,5),
  - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	8 godzin
Udział w konsultacjach	2 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Metodologia badań logopedycznych	
Nazwa w języku angielskim:	Methodology of speech-language therapy research	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Adrianna Urban-Rafałek	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy dotyczącej logopedii jako transdyscyplinarnej nauki o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowaniach językowych, a także na temat procedur i zakresów badań logopedycznych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna i rozumie informacje dotyczące transdyscyplinarności logopedii, metodologii badań w dyscyplinach pokrewnych, opisu logopedycznych faktów badawczych w rozwoju mowy i jej zaburzeniach u osób na różnych etapach życia i edukacji (z uwzględnieniem norm, procedur i dobrych praktyk logopedycznych).	K_W01
W_02	Zna i rozumie podstawy logopedii badawczej i praktycznej, dydaktyczne zasady postępowania logopedycznego oraz ma świadomość konieczności wczesnej interwencji logopedycznej.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi organizować zadania badawcze, dobierać narzędzia i metody, określać cele, wykorzystywać doświadczenia z pracy z uczniami oraz indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) na poszczególnych etapach edukacyjnych.	K_U03

U_02	Potrafi zaplanować i przeprowadzić terapię logopedyczną z wykorzystaniem odpowiedniej metodologii, powalającej na opis i diagnozę na podstawie wiedzy teoretycznej z zakresu różnych dyscyplin specjalistycznych.	K_U07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego.	K_K05
K_02	Jest gotów do oceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w trakcie realizowania logopedycznego postępowania badawczego i terapeutycznego.	K_K05

Forma i typy zajęć:	ćwiczenia audytoryjne (20 godzin)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wiedza na temat biologicznych i społecznych uwarunkowań języka oraz teorii zaburzeń mowy.

Treści modułu kształcenia:

1. Typologia dyscyplin wiedzy, struktura nauki: przedmiot badań, hierarchia celów (wiedza diagnostyczna, prognostyczna, anagnostyczna), metody i środki badawcze.
2. Logopedia jako nauka o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowań językowych: badanie relacji między stanami języka i sprawnościami językowymi a centralnymi i obwodowymi czynnościami biologicznymi człowieka warunkującymi mowę.
3. Pola aktywności logopedii: profilaktyka logopedyczna (wczesna interwencja logopedyczna, logopedia szkolna, logopedia artystyczna), zaburzenia mowy.
4. Metodologia opracowania procedur postępowania logopedycznego:
  - a) diagnozowanie stanów mowy (deskrypcja zjawisk a ich interpretacja),
  - b) programowanie terapii,
  - c) postępowanie terapeutyczne.
5. Metodologia badań kompetencji i sprawności w zaburzeniach mowy:
  - a) diagnozowanie czynności poznawczych: słownictwo – badanie zasobu wiedzy; pojęcia – kognitywna struktura wiedzy; słowotwórstwo – badanie relacji między desygnatami; narracja – badanie pełni możliwości umysłowych człowieka (intelektualizowanie doznań, logiczne porządkowanie zdarzeń, budowanie całości strukturalnych, ożywianie postaci),
  - b) diagnozowanie możliwości przekazu: motoryka; słuch fizyczny; słuch fonematyczny i prozodyczny; wymowa – realizacja fonemów, koartykulacja, realizacja komponentów prozodycznych; dialog – realizacja komponentów wymiany (inicjacja, reakcja, coda); realizacja i struktura intencji – umiejętność informowania, intencja działania, intencja modalności, przekaz emocji,
  - c) diagnozowanie procesu socjalizacji: realizacja językowych ról społecznych (rangi równorzędne, rangi nierównorzędne); kompetencja i sprawność w użyciu formuł grzecznościowych.
6. Metodologia deskrypcji zaburzeń mowy: zaburzenia w nabywaniu kompetencji, zaburzenia realizacyjne, zaburzenia w rozpadzie umysłu.
7. Programowanie terapii a metodologia badań:
  - a) określanie celów postępowania logopedycznego,
  - b) strategie i metody postępowania,
  - c) postępowanie terapeutyczne (ocena etapów postępowania i dobór jego środków, prowadzenie dokumentacji),
  - d) weryfikacja hipotez diagnostycznych.

Literatura podstawowa:	
1. Grabias S., 2019, <i>Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2015, <i>Metodologia badań logopedycznych z perspektywy teorii i praktyki</i>, Gdańsk: Harmonia. 4. Panasiuk J., 2023, <i>Logopedia jako nauka</i>. Tom I. <i>Przedmiot i metodologia badań</i>, Warszawa: Państwowa Akademia Nauk. 5. Urban A., 2017, <i>Ćwiczenia interakcji w dialogu jako metoda terapii logopedycznej (na przykładzie wybranych zaburzeń mowy)</i>, [w:] „<i>Conversatoria Linguistica</i>”, 11, 2017, s. 205–221.	
Literatura dodatkowa:	
1. Czaplewska E., Milewski S. (red.), 2012, <i>Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki</i>, Gdańsk: Harmonia. 2. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), 2002, <i>Logopedia. Pytania i odpowiedzi</i>, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 3. Grabias S., 2008, <i>Postępowanie logopedyczne. Diagnoza, programowanie terapii, terapia</i>, [w:] „<i>Logopedia</i>”, t. 37, s. 13–27. 4. Grabias S., 2011, <i>Logopedia – nauka o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowań językowych</i>, [w:] „<i>Logopedia</i>”, t. 39/40, s. 9–34. 5. Urban A., 2019, <i>Ocena językowych i komunikacyjnych możliwości dziecka z autyzmem na podstawie wybranych narzędzi diagnostycznych. Studium przypadku</i>, [w:] „<i>Logopedia</i>” 48, nr 2, 2019, s. 421–447.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Prezentacji multimedialne, nagrania, filmy edukacyjne, metody ćwiczeniowe.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Bieżąca ocena na zajęciach, aktywny udział w dyskusjach i kolokwium pisemne.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów: a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach, b) zaliczenie kolokwium pisemnego: • 0–50% – niedostateczny (2,0), • 51–60% – dostateczny (3,0), • 61–70% – dostateczny plus (3,5), • 71–80% – dobry (4,0), • 81–90% – dobry plus (4,5), • 91–100% – bardzo dobry (5,0). Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	20 godzin

Przygotowanie się do ćwiczeń	10 godzin
Przygotowanie się do kolokwium	10 godzin
Udział w konsultacjach	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	45 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Praktyczna stylistyka	
Nazwa w języku angielskim:	Practical stylistics	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Beata Żywicka	
Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia:	dr Agnieszka Kijak	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem przedmiotu jest utrwalenie wiedzy na temat stylów funkcjonalnych polszczyzny oraz charakterystycznych dla nich rodzajów tekstów; podniesienie kompetencji formułowania wypowiedzi ustnej i pisemnej; ugruntowanie typologii aktów mowy oraz umiejętności tworzenia i oceny poprawności podstawowych pism użytkowych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna i rozumie podstawowe cechy wybranych stylów funkcjonalnych współczesnej polszczyzny.	K_W01
W_02	Zna i rozumie zasady tworzenia wybranych tekstów użytkowych.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi przygotować pismo użytkowe zgodnie z zasadami poprawności językowej.	K_U11
U_02	Potrafi posługiwać się różnymi typami aktów mowy i analizować je w zależności od sytuacji komunikacyjnej.	K_U12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Ma świadomość poziomu własnej wiedzy i jest gotów dalszego kształcenia.	K_K05
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)	

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Znajomość podstawowych zasad ortograficznych oraz interpunkcyjnych języka polskiego, a także podstawowa znajomość zróżnicowania funkcjonalnego tekstów ze względu na wyznaczniki stylowe tekstu.

Treści modułu kształcenia:

1. Pojęcie i rodzaje stylu.
2. Odmiany i style współczesnej polszczyzny: odmiana ogólna i gwary; odmiana mówiona i odmiana pisana; odmiana oficjalna i odmiana nieoficjalna; style funkcjonalne odmiany ogólnej.
3. Pojęcie tekstu. Czynniki decydujące o poprawności stylistycznej tekstu. Typy odchyłeń od normy stylistycznej. Kompozycja i spójność tekstu - warunki poprawności.
4. Typologia odmian stylowych współczesnej polszczyzny: styl potoczny, urzędowy, naukowy, artystyczny, religijny, informacyjno-publicystyczny.
5. Styl potoczny – pojęcie i cechy stylu potocznego – wyróżniki stylu potocznego.
6. Styl naukowy i jego gatunki – odmiany polszczyzny naukowej. Cechy stylu naukowego, wykładniki językowe. Gatunki stylu naukowego.
7. Co to jest tekst urzędowy? Wykładniki językowe stylu urzędowego. Rygory kompozycyjne i stylistyczne:
  - a) standardowość,
  - b) precyzyjność,
  - c) dyrektywność,
  - d) bezosobowy charakter wypowiedzi.
8. Poprawność językowa w pismach urzędowych. Dylematy z odmiana nazwisk w języku polskim:
  - a) odmiana nazwisk żeńskich i męskich;
  - b) nazwiska dwuczłonowe;
  - c) zapisywanie inicjałów imion i nazwisk.
9. Urzędowe gatunki tekstów. Różne typy pism użytkowych: cv (m.in. cv kreatywnego), list motywacyjny, podanie. Właściwości stylistyczne różnych typów tekstów użytkowych.
10. Słowotwórcze środki stylistyczne (deminutywa – zdrobnienia, augmentatywa – zgrubienia, neologizmy).
11. Leksykalne środki stylistyczne (synonimy, antonimy, homonimy, dialektyzmy, neologizmy, orientalizmy).
12. Poprawność stylistyczna – stylistyczne zróżnicowanie współczesnej polszczyzny:
  - a) wyrazy modne (upowszechnianie się angielszczyzny);
  - b) językowa agresja, wulgaryzmy;
  - c) błędy logiczne, pleonazmy, tautologia, skrótowość wypowiedzi.
13. Stylizacja i jej rodzaje: kolokwializacja, scjentyzacja, kancelaryzacja, archaizacja, dialektyzacja, profesjonalizacja, stylizacja literacka, parodia, trawestacja, pastisz.
14. Estetyka wypowiedzi. Cechy stylu mające wpływ na pozytywny odbiór estetyczny tekstu: obrazowość, oryginalność, bogactwo skojarzeń, harmonia i stosowność użytych środków stylistycznych, obfitość i różnorodność stosowanych słów, kompozycja całego tekstu, wyrazy zdrobniałe, piśmiotliwe, niosące miłe skojarzenia.

Literatura podstawowa:

1. Bańkowska E., Mikołajczuk A. (red.), 2003, *Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów*, Warszawa: Książka i Wiedza.
2. Bartmiński J., 2001, *Styl potoczny*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 115–134.
3. Gajda S., *Styl naukowy*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 183–200.
4. Wojtak M., *Styl urzędowy*, [w:] J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin,

s. 147–154.

5. Zdunkiewicz-Jedynak D. (red.), 2010, *Ćwiczenia ze stylistyki*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Zdunkiewicz-Jedynak D., 2008, *Wykłady ze stylistyki*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN [wybrane rozdziały].

Literatura dodatkowa:

1. Buttler D., 1962, *Wyrazy modne*, [w:] „Przegląd Humanistyczny”, 4, s. 99–112.
2. Gajda S. (red.), 1995, *Przewodnik po stylistyce polskiej*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
3. Kołodziejek E., 1998, *Poprawna polszczyzna w praktyce*, Szczecin: Zachodniopomorska Szkoła Biznesu.
4. Kurkowska H., Skorupka S., 2001, *Stylistyka praktyczna*, Warszawa: PWN.
5. Markowski A., 2000, *Jak dobrze mówić i pisać po polsku*, Warszawa: Reader's Digest.
7. Múldner-Nieckowski P., 2007, *Wielki słownik skrótów i skrótowców*, Warszawa: Wydawnictwo Europa.
8. *Nowy słownik ortograficzny PWN*, 2002, E. Polański (red.), Warszawa: PWN.
9. Podracki J., 1999, *Słownik interpunkcyjny języka polskiego*, Warszawa: PWN.
10. Podracki J., 1999, *Słownik skrótów i skrótowców*, Warszawa: PWN.
11. Polański E., 2016, *Wielki słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, Warszawa: PWN.
12. *Wielki słownik ortograficzno-fleksyjny*, 2004, J. Podracki (red.), Warszawa: Wydawnictwo „Horyzonty”.
13. Wierzbicka A., Wierzbicki P., 1968, *Praktyczna stylistyka*, Warszawa: Wiedza Powszechna.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zestawy ćwiczeń adekwatne do tematyki zajęć, komponowanie tekstów użytkowych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Zaliczenie na ocenę – prace przygotowane przez studentów na ćwiczeniach oraz kolokwium sprawdzające wiadomości.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: aktywność na ćwiczeniach, prace przygotowane przez studentów na ćwiczeniach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium sprawdzającego wiadomości.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach

30 godzin

Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń i do kolokwium zaliczeniowego

13 godziny

Udział w konsultacjach

2 godziny

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

45 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Kultura języka	
Nazwa w języku angielskim:	Culture of Language	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Agnieszka Kijak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Agnieszka Kijak	
Założenia i cele przedmiotu:	Głównym celem realizowanego przedmiotu jest wyrobienie i kształtowanie umiejętności właściwego, zgodnego z normą posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie w różnych sytuacjach komunikacyjnych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna i rozumie najważniejsze zasady dotyczące właściwego posługiwania się językiem polskim mówionym i pisany.	K_W01
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi samodzielnie zredagować poprawny językowo tekst w formie ustnej i pisemnej.	K_U11
U_02	Potrafi właściwie rozpoznać błędy i usterki w cudzych tekstach.	K_U11
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Ma świadomość wartości języka ojczystego jako środka pozwalającego tworzyć własny, pozytywny wizerunek.	K_K05
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowych zasad interpunkcji i ortografii.		
Treści modułu kształcenia:		

1. Wprowadzenie do kultury języka polskiego
– norma językowa a zwyczaj językowy, definicja języka, kultury i kultury języka, elementy kultury języka polskiego.
2. Norma, uzus, system, tekst, rodzaje normy, poziomy normy.
3. Typologia błędów językowych. Poprawność językowa w zakresie koniugacji, składni.
4. Błędy leksykalne.
5. Błędy stylistyczne.
6. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (wybrane zasady).
7. Nazwy własne, ich pisownia i odmiana.
8. Grzeczność językowa – akty grzecznościowe, normy, strategie grzecznościowe.
9. Postawy wobec języka – konserwatyzm, puryzm, liberalizm, postawa naturalna, abnegacja.
10. Sposoby wzbogacania języka – neologizmy i zapożyczenia.
11. Związki frazeologiczne – rodzaje i źródła zapożyczeń.
12. Innowacje językowe – innowacje a błąd, rodzaje innowacji.
13. Skróty, skrótowce, złożenia – tworzenie, pisownia, wymowa, odmiana.
14. Moda językowa – wyrazy modne.

Literatura podstawowa:

1. Frycie S., Jurkowski M., Sicińska K., 2005, *Kultura języka polskiego*, Warszawa: TWP.
2. Jadacka H., Markowski A., Zdunkiewicz-Jedynak D., 2000, *Poprawna polszczyzna. Hasła problemowe*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Jadacka H., 2005, *Kultura języka. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Karpowicz T., 2009, *Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Marcjanik M., 2008, *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Markowski A., 2005, *Kultura języka. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura dodatkowa:

Wybrane słowniki:

1. *Nowy słownik wyrazów obcych i trudnych*, 2007, A. Markowski, R. Pawelec, Warszawa: PWN.
2. *Słownik nazw własnych*, 1998, S. Grzenia, Warszawa: PWN.
3. *Słownik synonimów i antonimów*, 2004, P. Żmigrodzki, Warszawa: Wydawnictwo Europa.
4. *Słownik wymowy i odmiany nazwisk obcych*, 1997, I. Bartmińska, J. Bartmiński, Bielsko-Biała.
5. *Słownik wyrazów kłopotliwych*, 1994, M. Bańko, M. Krajewska, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. *Wielki słownik frazeologiczny języka polskiego*, 2003, P. Müldner-Nieckowski, Warszawa: PWN.
7. *Wielki słownik ortograficzny PWN wraz z zasadami pisowni i interpunkcji*, 1996, E. Polański (red.), Warszawa: PWN.
8. *Wielki słownik poprawnej polszczyzny*, 2004, A. Markowski (red.), Warszawa: PWN.
9. *Wielki słownik skrótów i skrótowców*, 2007, Piotr Müldner-Nieckowski, Warszawa: Wydawnictwo Europa.
10. *Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*, 2015, K. Kłosińska (red.), Warszawa: Wydawnictwo Felberg SJA.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia praktyczne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Weryfikacja efektów kształcenia na podstawie szczegółowego testu obejmującego całość omówionego materiału.

Ocena udziału studenta w poszczególnych zajęciach.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: uzyskanie co najmniej 51 punktów z pisemnego kolokwium.

- 0-50 - 2,0
- 51-60 – 3,0
- 61-70 – 3,5
- 71-80 – 4,0
- 81-90 – 4,5
- 91-100 – 5,0

Sposób uzyskania punktów:

1. Obecność i aktywność na zajęciach – max. 40 pkt.
2. test zaliczeniowy – max. 60 pkt.

Poprawy:

Podczas konsultacji i w sesji egzaminacyjnej.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do poszczególnych zajęć	8 godzin
Udział w konsultacjach	2 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia testu	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Logopedia artystyczna z elementami logorytmiki	
Nazwa w języku angielskim:	Artistic speech therapy in the absence of logorhythmics	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Paulina Mistal	
Założenia i cele przedmiotu:	Student zdobywa wiedzę na temat normy scenicznej, wysokie umiejętności w zakresie prozodii, emisji głosu i dykcji, zasad logorytmiki.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie normy wymowy, prozodii, emisji głosu w zakresie logopedii artystycznej.	K_W11 E.1L.W3.
W_02	Zna i rozumie zasady logorytmiki oraz reguły jej stosowania w usprawnianiu kompetencji komunikacyjnej i językowej.	K_W03 E.1L.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi ocenić styl wymowy i emisję głosu oraz stosować właściwe ćwiczenia usprawniające w każdym ze stylów wymowy i zna normy oratorskie.	K_U05 E.1L.U3.
U_02	Potrafi wykorzystywać umiejętności głosowo-dykcyjne w różnych warunkach pracy i w ćwiczeniach logopedycznych, włączając elementy logorytmiki w procedury logopedyczne.	K_U12 E.1L.U3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu

K_01	Ma świadomość swoich umiejętności i jest gotów dbać o kondycję aparatu mowy, fonacji i oddychania.	K_K05 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość budowy aparatu mowy, zaburzeń głosu, podstaw z zakresu techniki mówienia.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Style wymowy: sceniczna, szkolna, potoczna, gwarowa i regionalna. Norma artykulacyjna. 2. Prawidłowa artykulacja samogłosek ustnych i nosowych. 3. Prawidłowa artykulacji spółgłosek: szczelinowych, zwarto-szczelinowych. 4. Wymowa ciągów fonicznych: asymilacje i dysymilacje, wymowa grup spółgłoskowych. 5. Tempo mówienia. 6. Prozodia mowy. 7. Akcent i techniki akcentowania. 8. Ćwiczenia słuchu fonemowego, muzycznego. 9. Frazowanie tekstu. 10. Rytmizacja fraz, tekstów artystycznych i potocznych. 11. Zasady pracy scenicznej. 12. Ćwiczenie umiejętności oceny stylów wymowy, warunków fonacyjnych i emisji głosu. 13. Praca z tekstem. 14. Rytm i muzyka. 15. Rytm i słowo.		
Literatura podstawowa:		
1. Kamińska B., 2015, <i>Standard postępowania logopedycznego w logopedii artystycznej</i>, [w:] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 1145–1156. 2. Kamińska B., Milewski S., 2018, <i>Logopedia artystyczna</i>, Gdańsk: Grupa wydawnicza Harmonia. 3. Kilińska-Ewertowska E., 1978 (i wyd. późn.), <i>Logorytmika</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Tarasiewicz B., 2003, <i>Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu</i>, Kraków: Univesitas.		
Literatura dodatkowa:		
1. Oczkoś M., 2015, <i>Sztuka mówienia bez bełkotania i fałdowania</i>, Warszawa: Wydawnictwo RM. 2. Toczyska B., 1994, <i>Elementarne ćwiczenia dykcji</i>, Gdańsk: Wydawnictwo GWO. 3. Walencik-Topiłko A., 2016, <i>Ćwiczenia słuchowe i ruchowe w terapii małego dziecka z zaburzeniami rozwoju mowy</i>, [w:] K. Kaczorowska-Bray, S. Milewski (red.), <i>Wczesna interwencja logopedyczna</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis, s. 571–581. 4. Walencik-Topiłko A., 1998, <i>Rytm muzyczny i logorytmika w terapii logopedycznej dotyczącej dyslalii</i>, [w:] I. Nowakowska-Kempny (red.), <i>Logopedia jako nauka interdyscyplinarna – teoretyczna i stosowana</i>, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. 5. Wysocka M., 2018, <i>Logorytmika</i>, [w:] A. Domagała, U. Mirecka (red.), <i>Metody terapii logopedycznej</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 651–670.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Prezentacje multimedialne, zajęcia grupowe – ocena warunków głosowych i dykcji, ćwiczenia emisji i wymowy; rytmika w terapii logopedycznej		

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Bieżące przygotowanie do zajęć.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:	
a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,	
b) zaliczenie kolokwium pisemnego:	
• 0–50% – niedostateczny (2,0), • 51–60% – dostateczny (3,0), • 61–70% – dostateczny plus (3,5), • 71–80% – dobry (4,0), • 81–90% – dobry plus (4,5), • 91–100% – bardzo dobry (5,0).	
Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzi
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	8 godzin
Udział w konsultacjach	2 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Audiometria elektrofizjologiczna
Nazwa w języku angielskim:		Electro-physiological audiometrics
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		lek. med. Jarosław Dmowski
Założenia i cele przedmiotu:		Podstawy badań neurofizjologicznych i obiektywnych narządu słuchu. Diagnostyka zaburzeń słuchu z wykorzystaniem metod elektrofizjologicznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie informacje na temat biologicznych i neurologicznych uwarunkowań zaburzeń mowy i słuchu.	K_W02 E.1L.W1.
W_02	Zna i rozumie informacje z zakresu obiektywnych technik diagnostycznych w audiologii.	K_W06 E.1L.W1.
W_03	Zna i rozumie procedury postępowania diagnostycznego w badaniach neurofizjologicznych narządu słuchu.	K_W05 E.1L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi dobierać narzędzia i techniki diagnostyczne stosowane w audiologii obiektywnej w zależności od przyczyn zaburzeń mowy i słuchu.	K_U03 E.1L.U1.

U_02	Potrafi wykorzystywać nowoczesne technologie w pracy diagnostycznej.	K_U10 E.1L.U1.
U_03	Potrafi interpretować wyniki badań audiologicznych.	K_U09 E.1L.U1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość ustawicznego pogłębiania i weryfikowania swojej wiedzy z zakresu technik diagnozowania zaburzeń słuchu.	K_K05 E.1L.K2.
K_02	Jest gotów współpracować w ramach diagnozy i terapii osób z zaburzeniami mowy i słuchu z audiologami.	K_K02 E.1L.K2.

Forma i typy zajęć:	ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowe wiadomości z fonetyki akustycznej, budowy narządu słuchu i jego patologii.

Treści modułu kształcenia:

1. Podstawy badań neurofizjologicznych z uwzględnieniem zmian w historii badań.
2. Diagnostyka zaburzeń słuchu – metody obiektywne. Zastosowanie w praktyce klinicznej.
3. Audiometria elektrofizjologiczna – cele, procedury, narzędzia.
4. Klasyfikacja metod i technik stosowanych w audiometrii elektrofizjologicznej.
5. Audiometria impedancyjna (podstawy metody, rodzaje i technika badań, interpretacja wyników).
6. Otoemisje akustyczne (podstawy metody, rodzaje i technika badań, interpretacja wyników).
7. Słuchowe potencjały wywołane (podstawy rejestracji potencjałów, metody i techniki rejestracji, klasyfikacje, zastosowanie kliniczne).

Literatura podstawowa:

1. Śliwińska-Kowalska M. (red.), 2005, *Audiologia kliniczna*, (rozdz. III, VII), Łódź: Oficyna Wydawnicza Mediton.
2. Janczewski G., (red.), 2005, *Otolaryngologia praktyczna*, Warszawa: Via Medica.

Literatura dodatkowa:

1. Kochanek K., Tacikowska G., Pierzchała K., Olczak J., Dobrzyński P., Stelmaszak K., 1998, *Przydatność potencjałów wywołanych z pnia mózgu w diagnostyce uszkodzeń słuchu typu pozaślimakowego. Wybrane przypadki kliniczne*, [w:] „Otolaryngologia polska”, LII, 1, s. 71–74.
2. Reroń E., 1990, *Badania kliniczne i elektrofizjologiczne narządu słuchu u noworodków*, Rozprawa habilitacyjna, Kraków.
3. Taniewski M., 1993, *Badanie słuchu i zmysłu równowagi*, Gdańsk: Wydawnictwo uczelniane AWF w Gdańsku.
4. Zakrzewski A., 1981, *Otolaryngologia kliniczna*, Warszawa: PZWL.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacje multimedialne, film dydaktyczny, ćwiczenia praktyczne - analiza wyników badań

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Kolokwium pisemne na koniec semestru, analiza wyników badań.

Forma i warunki zaliczenia:

Kolokwium pisemne; techniki wykonywania różnych badań, diagnostyka różnicowa zaburzeń za pomocą metod elektrofizjologicznych.

Zaliczenie na ocenę na podstawie kolokwium:

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Konsultacje	2 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć i kolokwium	18 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Aparaty i implanty słuchowe
Nazwa w języku angielskim:		Hearing aids and implants
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyla-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		lek. med. Jarosław Dmowski
Założenia i cele przedmiotu:		Poznanie zasad stosowania protez słuchu zarówno w zakresie doboru aparatów słuchowych u dzieci i dorosłych, jak również wykorzystywania implantów słuchowych. Nabycie podstawowych umiejętności praktycznych w postępowaniu z osobami implantowanymi.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie budowę oraz funkcjonowanie narządy słuchu i ośrodkowego układu nerwowego; zna rodzaje uszkodzeń słuchu i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka; wie, jakie są/mogą być przyczyny zaburzeń słuchu i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka, rozwój dziecka.	K_W02 E.1L.W1.
W_02	Zna i rozumie stosowane protezy słuchu.	K_W06 E.1L.W1.
W_03	Zna i rozumie sposoby diagnozowania i postępowanie medyczne w stosowaniu aparatów słuchowych i implantów.	K_W05 E.1L.W1.
Symbol	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Sym

efektu		bol efektu ze standardu
U_01	Potrafi określić objawy uszkodzeń narządu słuchu i ich konsekwencje dla mowy.	K_U01 E.1L.U1.
U_03	Potrafi współpracować z audiologami w procedurze przygotowania do aparatownia i implantowania.	K_U06 E.1L.U1.
U_04	Potrafi wykorzystywać nowoczesne technologie i stosować metody programowania terapii logopedycznej w różnych etapach stosowania aparatów słuchowych i implantów.	K_U10 E.1L.U1. E.1L.U3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość konieczności uzupełniania wiedzy z zakresu otolaryngologii i jest gotów do podjęcia współpracy w zakresie diagnozy i rehabilitacji osób z uszkodzonym słuchem oraz rodziną pacjenta.	K_K05 E.1L.K2.

Forma i typy zajęć:

wykład (30 godzin), ćwiczenia audytoryjne (15 godzin)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Znajomość anatomii i fizjologii narządu słuchu i CUN.

Treści modułu kształcenia:

1. Elementy fizjologii i anatomii układu słuchowego (konieczne do zrozumienia funkcjonowania systemów implantów słuchowych).
2. Elementy elektroakustyki.
3. Budowa aparatów słuchowych.
4. Podstawowe pojęcia z zakresu implantów słuchowych.
5. Miernictwo aparatów słuchowych.
6. Przegląd systemów oprogramowania wykorzystywanych w procedurach dopasowania aparatów słuchowych.
7. Procedury dopasowania aparatów słuchowych.
8. Metody oceny korzyści protezowania (metody behawioralne i obiektywne).
9. Systemy wspomagające słyszenie.
10. Budowa i funkcjonowanie systemów implantów słuchowych.
11. Kryteria kwalifikacji do stosowania różnego typu implantów słuchowych.
12. Procedury wdrażania programu implantów ślimakowych.
13. Rehabilitacja audiologiczna pacjentów po wszczepieniu implantu słuchowego.

Literatura podstawowa:

1. Hojan E., 2015, *Protetyka słuchu*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
2. Skarżyński H., Lorens A., Piotrowska A., 2005, *Wszczepy ślimakowe*, [w:] M. Śliwińska-Kowalska (red.), *Audiologia kliniczna*, Łódź: Via Medica.
3. Skarżyński H., 2000, *Wszczepy ślimakowe*, [w:] A. Pruszevicz (red.), *Zarys audiologii klinicznej*,

Poznań: Wydawnictwo Akademii Medycznej.

Literatura dodatkowa:

1. Traczyk W., Trzebski A., 2023, *Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej*, Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład, prezentacje multimedialne, studium przypadku.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Znajomość zasad stosowania implantów i aparatów słuchowych w procedurach medycznych i surdologopedycznych, znajomość urządzeń: wymogi techniczne, medyczne, zastosowanie – przygotowanie prezentacji multimedialnej w zespołach.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę.

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest zaliczenie kolokwium pisemnego:

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach i wykładach	45 godzin
Konsultacje	2 godzina
Samodzielne przygotowanie się do zajęć i kolokwium pisemnego	18 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	65 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Autyzm
Nazwa w języku angielskim:		Autism
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Łukasz Maj
Założenia i cele przedmiotu:		Rozpoznanie zaburzeń ze spektrum autyzmu oraz nabycie umiejętności programowania i prowadzenia terapii w przypadku zaburzeń autystycznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie informacje dotyczące językowych wykładników charakteryzujących zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia pokrewne, w tym mutyzm wybiórczy.	K_W01 E.2L.W1.
W_02	Zna i rozumie informacje na temat autystycznego spektrum zaburzeń: symptomów, etiologii, rokowań.	K_W08 E.2L.W1.
W_03	Zna i rozumie zasady konstruowania logopedycznych narzędzi diagnostycznych i terapeutycznych stosowane do specyfiki deficytów językowych i komunikacyjnych osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz zaburzeń pokrewnych.	K_W05 E.2L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi diagnozować, analizować i wykorzystywać zdobytą wiedzę w celu	K_U02

	programowania terapii logopedycznej dla dzieci z autyzmem, mutyzmem wybiórczym, korzystając ze znanych mu metod i narzędzi, w celu oceny i rozwoju umiejętności językowych i społecznych dzieci i młodzieży z ASD.	E.2L.U1.
U_02	Potrafi dobrać optymalne rozwiązania metodyczne w procesie diagnostycznoterapeutycznym osób z autystycznego spektrum zaburzeń i formułuje własne pomysły metodyczne.	K_U03 E.2L.U1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do poznawania nowych wyników badań nad autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi.	K_K04 E.2L.K3. E.2L.K4.
K_02	Jest gotów do podnoszenia jakości i sposobu wchodzenia w interakcje z dziećmi z autystycznego spektrum.	K_K02 E.2L.K3.
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Student wykazuje się podstawową wiedzą logopedyczną na temat różnych jednostek patologii mowy, jest świadomy występowania całościowych zaburzeń rozwoju, w tym także zaburzeń ze spektrum autyzmu.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Historia badań nad autyzmem. 2. Autyzm w ujęciu Leo Kanner'a i Hansa Aspergera. 3. Międzynarodowe klasyfikacje diagnostyczne ICD 10, ICD-11, DSM V. 4. Patomechanizm ASD: teoria umysłu, centralna koherencja, funkcje wykonawcze, funkcjonowanie sensoryczne. 5. Narzędzia do diagnozy ASD i diagnozy funkcjonalnej: testy, skale i kwestionariusze stosowane w procesie diagnostycznym: ADOS-2, ADI-R, CARS, CHAT, PEP-3, VB-MAPP. 6. Charakterystyka kliniczna zaburzeń ze spektrum autyzmu. 7. Diagnoza mowy, języka i komunikowania się dzieci z ASD. 8. Objawy ASD u małych dzieci. Diagnoza wczesnych symptomów. 9. Diagnoza różnicowa: ASD a ORM, niedokształcenie mowy o typie afazji, niedosłuch, mutyzm. 10. Teoretyczne podstawy metody zachowań werbalnych w stosowanej analizie zachowania. 11. Rodzaje lekcji i dostarczanych podpowiedzi w terapii pacjentów z ASD. 12. Behawioralna klasyfikacja języka. 13. Funkcjonalna komunikacja. 14. Programowanie terapii logopedycznej w przypadku ASD: trening mandowy, trening taktowy, trening reakcji słuchacza, trening naśladowania. 15. Kluczowe umiejętności komunikacyjne. 16. Metody pracy z dzieckiem z ASD. 17. Pomoc dziecku z ASD i jego rodzinie: wczesna interwencja, interwencje wobec dzieci starszych, formy pomocy rodzinie. 18. Zespół Aspergera – charakterystyka.		
Literatura podstawowa:		

1. Frith U., 2008, *Autyzm. Wyjaśnienie tajemnicy*, Gdańsk: GWP.
2. Frith U. (red.), 2005, *Autyzm i zespół Aspergera*, Warszawa: PZWL.
3. Młynarska M., 2008, *Autyzm w ujęciu psycholingwistycznym. Terapia dyskursywna a teoria umysłu*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
4. Pisula E., 2015, *Autyzm*, Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
5. Pisula E., 2021, *Autyzm, przyczyny, symptomy, terapia*, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. Chojnicka I., Płoski R., 2012, *Polska wersja wywiadu do diagnozowania autyzmu ADI-R*, [w:] „Psychiatria polska”, t: XLVI, nr 2, s. 249–259.
2. Chojnicka I., Pisula E., 2017, *ADOS-2 Protokół obserwacji do diagnozowania zaburzeń ze spektrum autyzmu*, Wydawca: Hogrefe – Testcentrum.
3. Chojnicka I., de Ines M., Kwasiborska-Dudek J., 2020, *Zaburzenie ze spektrum autyzmu – kryteria diagnostyczne, uwarunkowania genetyczne i neurobiologiczne*, [w:] J. Kwasiborska-Dudek, D. Emiluta-Rozya, *Diagnoza i terapia logopedyczna małego dziecka z zaburzeniem ze spektrum autyzmu (ASD)*, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
4. Grzegorzewska I., Cierpiatkowska L., Borkowska A.R. (red.), 2020, *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży*, Warszawa: Wydawnictwo PWN.
5. Maj Ł., 2019, *Tekst pisany w zespole Aspergera*, [w:] „Logopedia”, t. 48/2, s. 139–160.
6. Pisula E., 2002, *Autyzm u dzieci. Diagnoza, klasyfikacja, etiologia*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
7. Pisula E., 2003, *Autyzm i przywiązanie. Studia nad interakcjami dzieci i ich matek*, Gdańsk: GWP.
8. Rybakowski F. i in., 2014, *Zaburzenia ze spektrum autyzmu – epidemiologia, objawy, współzachorowalność i rozpoznawanie*, [w:] „Psychiatria Polska”, nr 48 (4), s. 653–665.
9. Winczura B., 2008, *Dziecko z autyzmem. Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Elementy wykładu informacyjnego, wykład konwersatoryjny, film, prezentacje multimedialne, analiza przypadków.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Kolokwium: W_01, W_02.

Ćwiczenia praktyczne: W_01, W_02, W_03, U_01, U_02, K_02.

Rozmowa i dyskusja podczas zajęć: W_01, W_02, U_01, K_01, K_02.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem podejścia do zaliczenia końcowego jest pozytywne zaliczenie cząstkowych zadań.

Egzamin pisemny pod koniec semestru w formie testu.

Kryteria oceniania:

- 0-50% – niedostateczna (2,0);
- 51-60% – dostateczna (3,0);
- 61-70% – dostateczna plus (3,5);
- 71-80% – dobra (4,0);
- 81-90% – dobra plus (4,5);
- 91-100% – bardzo dobra (5,0).

Dopuszczalna jest poprawa egzaminu zgodnie z regulaminem studiów w sesji poprawkowej.

Ocena inna niż niedostateczna z egzaminu końcowego nie ulega poprawie.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach

30 godzin

Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń

8 godzin

Udział w konsultacjach

2 godzina

Samodzielne przygotowanie się do egzaminu

10 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Metodyka pracy z osobami z dysleksją
Nazwa w języku angielskim:		Difficulties in reading and writing
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Poznanie relacji między mową a pismem, znajomość przyczyn, objawów i patomechanizmu dysleksji. Umiejętność rozpoznawania uwarunkowań zaburzeń rozwoju mowy i języka oraz trudności w czytaniu i pisaniu.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie informacje na temat trudności w czytaniu i pisaniu w zakresie terminologii i opisu zaburzeń w różnych perspektywach badawczych (psycholingwistycznej, glottodydaktycznej).	K_W04 E.2L.W1.
W_02	Zna i rozumie informacje na temat systemu językowego i zachowań komunikacyjnych oraz poznawczych oraz wieloprzyczynowych uwarunkowań powstawania trudności w czytaniu i pisaniu (ryzyko dysleksji, zasady diagnozy i terapii dysleksji), ponadto posiada wiedzę na temat składników czynności pisania w ujęciu psycholingwistycznym i glottodydaktycznym.	K_W04 E.2L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi rozpoznawać sytuacje uczniów ze specjalnymi potrzebami	K_U03

	edukacyjnymi (w tym uczniów zagrożonych dysleksją), opracowywać wyniki, formułować wnioski dotyczące roli czytania i pisania w komunikacji językowej dzieci i młodzieży.	E.2L.U1.
U_02	Potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) na poszczególnych etapach edukacyjnych.	K_U12 E.2L.U1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; jest gotów do ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych/ terapeutycznych.	K_K05 E.2L.K3.
K_02	Jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych i terapeutycznych w środowisku społecznym; jest gotowy aktywnie realizować indywidualne i zespołowe zadania zawodowe wynikające z roli nauczyciela i logopedy.	K_K04 E.2L.K3.

Forma i typy zajęć:

wykłady (15 godzin), ćwiczenia laboratoryjne (15 godzin)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowa wiedza z zakresu fonetyki i fonologii, psychologii rozwojowej, pedagogiki, podstaw logopedii, funkcjonowania mózgu.

Treści modułu kształcenia:

1. Czytanie i pisanie jako sprawności językowe. Historia badań trudności w czytaniu i pisaniu. Definiowanie terminu dysleksja.
2. Percepcja bodźców różnych modalności a mówienie, pisanie i czytanie. Definicje czytania.
3. Fonetyczne i fonologiczne podstawy trudności w czytaniu i pisaniu.
4. Dzieci z grupy ryzyka dysleksji a dojrzałość szkolna.
5. Trudności językowe dyslektyka.
6. Przyczyny trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci, młodzieży i dorosłych.
7. Diagnoza trudności w czytaniu i pisaniu. Wybrane metody diagnozy pedagogicznej dzieci i młodzieży (diagnoza trudności w czytaniu tempo, technika czytania, ocena czytania ze zrozumieniem; diagnoza trudności w pisaniu).
8. Objawy dysleksji u dzieci, młodzieży i dorosłych. Zmienność symptomów dysleksji rozwojowej. Ryzyko dysleksji (Skala Ryzyka Dysleksji).
9. Zajęcia praktyczne – analiza prac. Analiza prac pisemnych dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu – określenie rodzaju popełnianych błędów.
10. Terapia trudności w czytaniu i pisaniu:
  - a) ogólne zasady prowadzenia zajęć terapeutycznych, etapy pracy korekcyjno-kompensacyjnej,
  - b) zasady, które powinien znać nauczyciel pracując z uczniami dyslektycznymi,
  - c) terapia dysleksji, dysgrafii, dysortografii,
  - d) współpraca z rodzicami.
11. Podstawy prawne. Opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej:
  - a) podstawy prawne – przepisy MENiS,

b) opinie zdiagnozowanych przypadków z poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Literatura podstawowa:

1. Awramiuk E., 2006, *Lingwistyczne podstawy początkowej nauki czytania i pisanie po polsku*, Białystok: Trans Humana.
2. Bogdanowicz M., 2000, *Integracja percepcyjno-motoryczna. Teoria – diagnoza - terapii*, Warszawa: Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej.
3. Krasowicz – Kupis G., 2019, *Nowa psychologia dysleksji*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura dodatkowa:

1. Bogdanowicz M., Adryjanek A., 2005, *Uczeń z dysleksją w szkole. Poradnik nie tylko dla polonistów*, Gdynia: Operon.
2. Domagała A., 2023, *Trudności w pisaniu: poziom graficzny pisma*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
3. Domagała A., Mirecka U., 2017, *Zaburzenia komunikacji pisemnej*, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia. Harmonia Universalis.
4. Domagała A., Mirecka U., 2015, *Grafomotoryka u dzieci w wieku 7-13 lat*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
5. Kocyła-Łukasiewicz A. (red.), 2024, *Trudności w czytaniu i pisaniu: wyzwania logopedyczne*, Siedlce: Uniwersytet w Siedlcach: Wydawnictwo Naukowe UwS.
6. Krakowiak M., 2024, *Zaburzenia umiejętności czytania w płodowym zespole alkoholowym. Studium przypadku*, [w:] Aldona Kocyła-Łukasiewicz (red.), *Trudności w czytaniu i pisaniu w teorii i praktyce*, Siedlce: Wydawnictwo Naukowe UPH w Siedlcach, s. 191–214.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi.

Ćwiczenia – prezentacje multimedialne, analiza tekstów, studium przypadku, filmy dydaktyczne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzone systematycznie na zajęciach, w całości na kolokwium.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) zaliczenie egzaminu pisemnego:

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach i wykładach

30 godzin

Konsultacje

2 godzin

Samodzielne przygotowanie się do zajęć i kolokwium	18 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Podstawy metody fonogestowej i języka migowego	
Nazwa w języku angielskim:	Cued speech and dactylography	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Marta Krakowiak	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat systemu fonogestów, języka migowego oraz daktylografii. Nabycie praktycznych umiejętności w zakresie posługiwania się fonogestami i językiem migowym.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie informacje o procesach komunikowania interpersonalnego w środowisku osób z uszkodzonym narządem słuchu.	K_W11 E.1L.W3.
W_02	Zna i rozumie informacje na temat metod pracy stosowanych na poszczególnych etapach edukacji oraz rozwoju psychospołecznego dziecka z niedosłuchem.	K_W09 E.1L.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi ocenić przydatność metod terapeutycznych do rehabilitacji poszczególnych osób z uszkodzonym słuchem.	K_U12 E.1L.U3.
U_02	Potrafi pracować z uczniami z uszkodzonym narządem słuchu, indywidualizować zadania, zaspokajając szczególne potrzeby edukacyjne.	K_U05 E.1L.U3.

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceny możliwości rehabilitacji osoby z określoną wadą słuchu.	K_K04 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowej terminologii z zakresu surdologopedii.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Metody wychowania słuchowego. 2. Język migowy – wizualizacja mowy, PJM a SJM. 3. Znaki daktylograficzne – polski alfabet palcowy. 4. Metoda Fonogestów i jej zastosowanie: a) historia metody, b) korzyści ze stosowania Cued Speech, c) Metoda Fonogestów a czytanie i pisanie, d) Cued Speech a dwujęzyczność, e) Metoda Fonogestów w edukacji. 5. Fonogesty – mówienie. 6. Fonogesty – odczytywanie mowy fonogestowej.		
Literatura podstawowa:		
1. Domagała-Zyśk E., Krakowiak K. i in., 2021, <i>Fonogesty – metoda i jej zastosowanie</i>, https://cuedspeech.eu/wp-content/uploads/2021/06/Cued-Speech-Europa_Booklet-PL.pdf 2. Krakowiak K., 2012, <i>Dar języka. Podręcznik metodyki wychowania językowego dzieci i młodzieży z uszkodzeniami narządu słuchu</i>, Lublin: Wydawnictwo KUL. 3. Krakowiak K., Sękowska J., 1996, <i>Mówimy z fonogestami. Przewodnik dla rodziców i przyjaciół dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem</i>, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. 4. Szczepankowski B., 2007, <i>Język migany w szkole</i>, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.		
Literatura dodatkowa:		
1. Krakowiak K., 1995, <i>Fonogesty jako narzędzie formowania języka dzieci z uszkodzonym słuchem. Komunikacja językowa i jej zaburzenia</i>, t. 9, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Krakowiak K., 2006, <i>Studia i szkice o wychowaniu dzieci z uszkodzeniami słuchu</i>, Lublin: Wydawnictwo KUL. 3. Krakowiak K., 2013, <i>Wizualizacja mówienia i wielozmysłowe wspomaganie słuchania z zastosowaniem fonogestów</i>, [w:] „Nowa Audiofonologia”, nr 2(1), s. 11–15. 4. Szczepankowski B., 1999, <i>Niestyszący – Głusi – Głuchoniemi. Wyrównywanie szans</i>, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. 5. Maciejewska A. (red.), 2011, <i>Między znakami – między słowami</i>, Siedlce: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Prezentacje multimedialne, filmy instruktażowe, metody ćwiczeniowe, praca indywidualna i grupowa.		

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
W_01 i W_02 – podczas zajęć: aktywny udział w dyskusjach; U_01 i U_02 – podczas pracy na zajęciach i w czasie zaliczenia: aktywność, wykonywanie ćwiczeń, użycie fonogestów podczas wygłaszania tekstu.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów: a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach, b) użycie fonogestów podczas wygłaszania tekstu. Kryteria oceniania znajomości fonogestów: wykonywanie właściwych gestów towarzyszących wymowie poszczególnych samogłosek i spółgłosek, płynne tempo mówienia z fonogestami.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	7 godzin
Przygotowanie do zaliczenia	10 godzin
Udział w konsultacjach	3 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Integracja sensoryczna w rozwoju mowy i języka	
Nazwa w języku angielskim:	Sensory integration in speech and language development	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia z audiologią	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Sofia Kamińska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	mgr Monika Polak	
Założenia i cele przedmiotu:	Student ugruntowuje wiedzę z zakresu rozwoju neurobiologicznego człowieka, działania zmysłów i ich stymulacji oraz wpływu nieprawidłowego rozwoju neurobiologicznego na rozwój mowy i języka. Zdobywa podstawy umiejętności w zakresie diagnozy zaburzeń integracji sensorycznej i stosowania SI.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie informacje na temat rozwoju psychoruchowego dziecka i funkcjonowania bazowych systemów sensorycznych.	K_W02 E.1L.W3.
W_02	Zna i rozumie podstawowe zagadnienia dotyczące integracji sensorycznej w zakresie teorii i praktyki.	K_W03 E.1L.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi zastosować metody SI w stymulacji rozwoju mowy	K_U03 E.1L.U3.

U_02	Potrafi wspierać rozwój dziecka z opóźnionym, zaburzonym rozwojem mowy z zastosowaniem metody SI.	K_U05 E.1L.U3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów empatycznie i profesjonalnie wspierać dzieci potrzebujące pomocy.	K_K01 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii układu nerwowego.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Neurobiologiczne podstawy procesów integracji sensorycznej. a) Budowa i funkcjonowanie układu nerwowego. b) Wybrane zagadnienia z psychologii klinicznej. c) Rozwój psychoruchowy dziecka do 6 r. ż. d) Budowa, rozwój i funkcjonowanie bazowych systemów sensorycznych. 2. Integracja sensoryczna – podstawowe zagadnienia dotyczące teorii i praktyki. a) Rozwój teorii integracji sensorycznej. b) Przebieg procesów integracji sensorycznej i ich wpływ na funkcjonowanie dziecka. c) Poziomy integracji sensorycznej a rozwój mowy. d) Diagnoza procesów SI. e) Terapia procesów SI. 3. Zastosowanie metody SI w stymulacji rozwoju mowy. a) Reakcje na bodźce sensoryczne pod kątem diagnozy i terapii zaburzeń w zakresie komunikacji. b) Techniki terapeutyczne stymulujące systemy zmysłowe i wspomagające rozwój mowy. c) Ćwiczenia normalizujące bazowe systemy zmysłowe. 4. Rozwój sensomotoryczny a rozwój mowy. a) Wspieranie rozwoju dziecka z opóźnionym, zaburzonym rozwojem mowy z zastosowaniem metody SI.		
Literatura podstawowa:		
1. Ayres A.J., 2015, <i>Dziecko a integracja sensoryczna</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 2. Biel L., 2015, <i>Integracja sensoryczna. Skuteczne strategie w terapii dzieci i nastolatków</i>, Kraków: Wydawnictwo UJ. 3. Eliot L., 2003, <i>Co tam się dzieje? Jak rozwija się mózg i umysł w pierwszych pięciu latach życia</i>, Poznań: Media Rodzina. 4. Emmons P.G., McKendry Anderson L., 2007, <i>Dzieci z zaburzeniami integracji sensorycznej. Zaburzenia rozwojowo-sensoryczne oraz edukacyjne występujące w ramach autyzmu, ADHD, trudności szkolnych oraz zaburzeń dwubiegunowych</i>, Warszawa: K.E. Liber. 5. Frith C., 2015, <i>Od mózgu do umysłu. Jak powstaje nasz wewnętrzny świat</i>, Warszawa: Wydawnictwa UW. 6. Maas R.V., 2007, <i>Integracja sensoryczna a neuronauka. Od narodzin do starości</i>, Warszawa: Fundacja Innowacja/ Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna. 7. Miller L.J., 2016, <i>Dzieci w świecie doznań. Jak pomóc dzieciom z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego?</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 8. Yack E., Aquilla P., Sutton S., 2014, <i>Tworzenie więzi poprzez integrację sensoryczną</i>, Gdańsk:		

Literatura dodatkowa:

1. Arnwine B., 2016, *Rozpoczynanie terapii integracji sensorycznej*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Blythe S.G., 2006, *Harmonijny rozwój dziecka*, Warszawa: Świat Książki.
3. Cieszyńska J., Korendo M., 2008, *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6. roku życia*, Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne.
4. Cytowska B., Winczura B. (red.), 2008, *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
5. Franczyk A., Krajewska K., 2003, *Zabawy i ćwiczenia na cały rok. Propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o specjalnych potrzebach edukacyjnych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
6. Gałkowski T., 2003, *Jak zrozumieć swoje dziecko. Pierwsze sześć lat życia*, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
7. Koomar J., Kranowitz C.S., Szklut S., Balzer-Martin L., Haber E., Sava D.I., 2014, *Integracja sensoryczna. Odpowiedzi na pytania zadawane przez nauczycieli*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
8. Kranowitz C.S., 2012, *Nie-zgrane dziecko w świecie gier i zabaw. Zajęcia dla dzieci z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
9. Kutscher M.L., Attwood T., 2007, *Dzieci z zaburzeniami łączonymi*, Warszawa: K.E. Liber.
10. Maas F.V., 1998, *Uczenie się przez zmysły. Wprowadzenie do teorii integracji sensorycznej*, Warszawa: WSiP.
11. Michałowicz R. (red.), 1973, *Usprawnianie czynności psychoruchowych małego dziecka z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego*, Warszawa: PZWL.
12. Odowska-Szlachcic B., 2005, *Rozwój i zaburzenia percepcji wzrokowej u dzieci*, [w:] M.B. Litwin, H. Bryg (red.), *Wybrane zagadnienia okulistyczne*, Kraków: ZamKor, s. 285–293.
13. Odowska-Szlachcic B., 2010a, *Metoda integracji sensorycznej we wspomaganiu rozwoju mowy u dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego*, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
14. Odowska-Szlachcic B., 2010b, *Terapia integracji sensorycznej. Zeszyt 1, Ćwiczenia usprawniające bazowe układy zmysłowe i korygujące zaburzenia planowania motorycznego*. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
15. Odowska-Szlachcic B., 2011, *Terapia integracji sensorycznej. Zeszyt 2, Strategie terapeutyczne i ćwiczenia stymulujące układy: słuchowy, wzrokowy, węchu i smaku oraz terapia światłem i kolorami*, Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
16. Pauli S., Kisch A., 2004, *Co się dzieje z moim dzieckiem? Zaburzenia rozwoju ruchowego i postrzegania*, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
17. Strassmeier W., 2014, *Interwencja wczesnodziecięca. 260 praktycznych ćwiczeń dla małych dzieci z trudnościami w rozwoju*, Gdańsk: Harmonia Universalis.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacje multimedialne, zajęcia praktyczne w grupach w specjalistycznym gabinecie terapeutycznym, filmy dydaktyczno-instruktażowe, dyskusja panelowa, opracowanie projektów w zakresie modelowego postępowania z wykorzystaniem SI w określonych zaburzeniach mowy i jej rozwoju

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) zaliczenie kolokwium pisemnego:
  - 0–50% – niedostateczny (2,0),
  - 51–60% – dostateczny (3,0),
  - 61–70% – dostateczny plus (3,5),

- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenia z zakresu podstaw neurobiologicznych – kolokwium (jedna poprawa w semestrze); opracowanie modelu terapii z wykorzystaniem SI dziecka z wybranym zaburzeniem mowy i rozwoju na koniec semestru.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	8 godzin
Udział w konsultacjach	2 godzin
Przygotowanie do kolokwium i opracowanie projektu końcowego – praca samodzielna	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Seminarium licencjackie
Nazwa w języku angielskim:		Undergraduate seminar
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	0 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marta Krakowiak
Założenia i cele przedmiotu:		Pogłębienie wiedzy na temat diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii logopedycznej. Przygotowanie przez studenta pracy dyplomowej w zakresie logopedii.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna i rozumie podstawowe informacje dotyczące nowych osiągnięć w zakresie logopedii i dyscyplin z nią powiązanych.	K_W03
W_02	Zna i rozumie najnowszą literaturę przedmiotu z zakresu prowadzonych badań.	K_W01
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi wyszukiwać, gromadzić, analizować i interpretować materiał badawczy na potrzeby pracy dyplomowej.	K_U11
U_02	Potrafi wyszukiwać informacje bibliograficzne związane z wybranym problemem badawczym w języku polskim i językach obcych; posiada podstawową umiejętność posługiwania się aparatem pojęciowym z zakresu logopedii.	K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K_01	Zna ograniczenia własnej wiedzy i jest gotów do dalszego kształcenia.	K_K05
Forma i typy zajęć:	seminarium dyplomowe (30 godzin)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu logopedii i nauki o języku.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zapoznanie z punktami Regulaminu Studiów dotyczącymi pracy dyplomowej i jej obrony oraz aktami prawnymi regulującymi procedury dyplomowania. 2. Wprowadzenie w tematykę seminarium, określenie celów i podstawowych zasad konstrukcji prac dyplomowych, prezentacja (potencjalnych) tematów prac licencjackich, przedstawienie warunków zaliczenia seminarium. 3. Omówienie formalnych i merytorycznych wymogów pracy dyplomowej. Określenie zakresu tematycznego prac, wybór/ sformułowanie tematów, przedstawienie etapów przygotowywania prac licencjackich, zapoznanie ze specyfiką prac o charakterze językoznawczym. 4. Zdefiniowanie celów i problemów badawczych, wybór metody oraz grupy badawczej, określenie materiału językowego i sposobu jego zbierania. 5. Gromadzenie literatury przedmiotu, wskazówki dotyczące korzystania z różnych źródeł, zasady analizowania literatury i bazy danych, tworzenie bibliografii. 6. Redakcja tekstu naukowego: stawianie tez i ich argumentowanie, sporządzanie wniosków, parafrazowanie, cytowanie wypowiedzi innych autorów. 7. Kompozycja pracy dyplomowej: część teoretyczna, metodologiczna i empiryczna. 8. Opracowanie stanu badań: prezentacja dotychczasowych koncepcji, teorii, badań. 9. Metodologia badań: przygotowanie narzędzi badawczych, planowanie i przebieg badań empirycznych. 10. Gromadzenie i indeksowanie materiału językowego na potrzeby pracy dyplomowej. Interpretacja zebranego materiału empirycznego. 11. Wybór przez studentów tematu pracy, opracowanie planu pracy i przygotowanie bibliografii oraz jednego rozdziału pracy licencjackiej zgodnie z terminarzem podanym przez promotora.		
Literatura podstawowa:		
1. Eco U., 2007, <i>Jak napisać pracę dyplomową. Poradnik dla humanistów</i>, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 2. Kalita C., 2011, <i>Zasady pisania licencjackich i magisterskich prac badawczych: poradnik dla studentów</i>, Warszawa: Wydawnictwo Arte. 3. Markowski A., 2012, <i>Kultura języka polskiego: teoria, zagadnienia leksykalne</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 4. Wolańska E., 2009, <i>Jak pisać i redagować: poradnik redaktora: wzory tekstów użytkowych</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. 5. Zbroińska B., 2002, <i>Piszę pracę licencjacką i magisterską: praktyczne wskazówki dla studenta</i>, Kielce: Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej.		
Literatura adekwatna do wybranego przez studenta tematu pracy oraz zagadnień przedstawionych w pracy dyplomowej.		
Literatura dodatkowa:		
1. Gambarelli G., Łucki Z., 1998, <i>Jak przygotować pracę dyplomową lub doktorską. Wybór tematu, pisanie, prezentowanie, publikowanie</i>, Kraków: TaiWPN Univeristas. 2. Kozłowski R., 2009, <i>Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych: z wykorzystaniem programu komputerowego i Internetu</i>, Warszawa: Oficyna a Wolters Kluwer Polska. 3. Pajak K., 2003, <i>Poradnik dla studentów piszących prace dyplomowe (licencjackie, magisterskie)</i>, Bydgoszcz: Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego.		

4. Zaśko-Zielińska M., Majewska-Tworek A., Piekot T., 2008, *Sztuka pisania: przewodnik po tekstach użytkowych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Żebrowski W., 2006, *Technika pisania prac licencjackich i magisterskich: zagadnienia wybrane*, Olsztyn: Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacje multimedialne, konwersacja, dyskusja, analiza tekstów.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty kształcenia będą sprawdzane w czasie zajęć, w trakcie prezentowania i omawiania poszczególnych części składowych pracy dyplomowej, na podstawie udziału w dyskusjach i w oparciu o przedkładane w ustalonych terminach poszczególne fragmenty pracy licencjackiej.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie semestru 5. następuje po zaakceptowaniu przez promotora tematu, planu pracy licencjackiej wraz z bibliografią oraz rozdziału teoretycznego pracy i fragmentu części metodologicznej.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach i wykładach

30 godzin

Konsultacje

10 godziny

Samodzielne przygotowanie się do zajęć; praca własna nad tekstem pracy dyplomowej

70 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

110 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

0 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyczne śródroczne warsztaty zawodowe w Studenckiej Poradni Logopedycznej UwS
Nazwa w języku angielskim:	Midterm vocational training in the Students' Speech Therapy Centre	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marta Krakowiak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Paulina Mistal, mgr Agnieszka Duk
Założenia i cele przedmiotu:		Ugruntowanie wiedzy studentów z metodyki i dydaktyki postępowania logopedycznego. Doskonalenie umiejętności organizowania warsztatu pracy logopedów, poszerzenie kompetencji w zakresie współpracy ze specjalistami i z logopedami.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie biologiczne oraz społeczne, a w szczególności systemowe uwarunkowania zaburzeń sprawności językowych, słuchowych, komunikacyjnych człowieka w różnych okresach jego życia.	K_W02 E.2L.W1.
W_02	Zna i rozumie metody diagnostyczno-terapeutyczne stosowane w procedurach postępowania logopedycznego i audiologicznego.	K_W05 E.2L.W1.
W_03	Zna i rozumie specyfikę organizacji opieki logopedycznej w różnych placówkach oświatowych, medycznych i opiekuńczo-wychowawczych.	K_W09 E.2L.W1.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Sy

		mbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi rozpoznać zaburzenia mowy, słuchu, głosu oraz określić ich patomechanizm i etiologię.	K_U01 E.2L.U1.
U_02	Potrafi zastosować interdyscyplinarną wiedzę w organizowaniu warsztatu pracy logopedy-audiologa i dostosować rodzaj interwencji do potrzeb i możliwości pacjenta oraz jego wieku.	K_U06, K_U07 E.3L.U4.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest gotów do niesienia pomocy osobom z zaburzeniami mowy i słuchu, ma poczucie wartości, skuteczności i potrzeby działań terapeutycznych, wspiera pomocą rodziców, opakunków, nauczycieli osób z zaburzeniami mowy i słuchu.	K_K01 E.1L.K2.
K_02	Jest gotów do troszczenia się o poszanowanie godności osób z zaburzeniami mowy i słuchu oraz o respektowanie zasad etyki zawodowej.	K_K04 E.1L.K2.
Forma i typy zajęć:	praktyka zawodowa (60 godzin) – obserwacje, analizy, planowanie zajęć, organizacja pracy logopedycznej, praktyczne ćwiczenia – prowadzenie zajęć w SPL, współpraca ze środowiskiem pacjenta	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość zagadnień z zakresu teorii zaburzeń mowy, metodyki i dydaktyki postępowania logopedycznego oraz standardów postępowania logopedycznego.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zajęcia grupowe mające na celu profilaktykę i stymulację rozwoju komunikacji i języka. 2. Normy rozwojowe i ocena rozwoju mowy dziecka. 3. Zabawa jako podstawowa forma aktywności i rozwoju dziecka. 4. Zajęcia praktyczne – zabawy stymulujące rozwój mowy i komunikacji. 5. Narzędzia do badania rozwoju mowy dziecka.		
Literatura podstawowa:		
1. Demel G., 2009, <i>Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola</i>, Warszawa: WSiP. 2. Grabias S., Kurkowski Z.M., 2012, <i>Logopedia. Teoria zaburzeń mowy</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T., 2015, <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 4. Sołtys-Chmielowicz A., 2011, <i>Zaburzenia artykulacji: teoria i praktyka</i>, Kraków: Impuls.		
Literatura dodatkowa:		
1. Emiluta-Roza D., 2006, <i>Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym</i>, Warszawa: Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej w		

Warszawie.

2. Krajna E., Żebryk-Stopa A., 2012, *Zasady diagnostyki neurologopedycznej*, [w:] A. Obrębowski (red.), *Wprowadzenie do neurologopedii*, Poznań: Termedia.
3. Porayski-Pomsta J., 2023, *Nasze dziecko mówi. Rozważania o rozwoju mowy dziecka*, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.
4. Porayski-Pomsta J., Przybysz-Piwko M., 2012, *Interwencja logopedyczna. Zagadnienia ogólne i praktyka*, Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka śródroczna studenta odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. W jej ramach studenci uczestniczą w obserwacji, prowadzą wybrane formy zajęć logopedycznych. Podczas praktyki podejmowane są także następujące działania: organizacja działań na rzecz współpracy ze środowiskiem naukowym i innymi specjalistami, przygotowanie dokumentacji logopedycznej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Ocena prowadzonych przez studenta ćwiczeń logopedycznych z wybranym pacjentem oraz przygotowanej teczki logopedycznej.

Ocena udziału w organizacji spotkań warsztatowych lub/i dyskusjach panelowych.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: przygotowanie, obserwacja i prowadzenie wymaganej liczby zajęć logopedycznych w poradni, opracowanie wymaganej liczby konspektów prowadzonych i obserwowanych zajęć, pozytywna opinia nauczyciela akademickiego wyrażona stopniem.

Brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w praktykach

60 godzin

Przygotowanie się do prowadzenia zajęć

15 godzin

Przygotowanie teczki logopedy

8 godzin

Organizacja spotkań warsztatowych lub/i dyskusji panelowych

5 godzin

Udział w konsultacjach

2 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

90 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa śródroczna logopedyczna w Centrum Diagnostyki i Terapii Logopedycznej
Nazwa w języku angielskim:		Midterm apprenticeship of speech therapy therapy in Diagnostic and Therapy Centrein
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	4 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marta Krakowiak, dr Ewa Dzięcioł, mgr Dominika Niemyjska
Założenia i cele przedmiotu:		Celem praktyki jest utrwalenie dotychczas zdobytych umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania i programowania terapii logopedycznej (prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii logopedycznej oraz jej prowadzenia), dokonywania ewaluacji działań terapeutycznych (scalenia i zweryfikowania zdobytych umiejętności) oraz przygotowanie studenta do prowadzenia własnego gabinetu logopedycznego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie zasady programowania, prowadzenia i weryfikacji terapii w przypadku zaburzeń realizacji sprawności komunikacyjnych, zaburzeń kompetencji rozpadu kompetencji komunikacyjnych.	K_W02 E.2L.W1.
	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi samodzielnie wykonać badanie mowy i słuchu oraz interpretuje wyniki badań.	K_U09 E.2L.U1.
U_02	Potrafi zaplanować i przeprowadzić terapię logopedyczną dostosowaną do rodzaju zaburzenia mowy, wieku pacjenta oraz prowadzić dokumentację postępowania logopedycznego.	K_U11 E.3L.U4.
	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Jest przekonany o sensie i wartości działań mających na celu terapię zaburzeń mowy.	K_K05 E.3L.K1.

K_02	Jest gotów do wspierania i świadczenia pomocy pacjentom z zaburzeniami mowy i ich opiekunom.	K_K06 E.3L.K1.
Forma i typy zajęć:	praktyka zawodowa (90 godzin): ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania i prowadzenia terapii, konsultacje, analizy przypadków	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu teorii zaburzeń mowy, postępowania logopedycznego w zależności od rodzaju zaburzenia komunikacji i słuchu.		
Treści modułu kształcenia:		
I. Obserwacja A. Podstawowe zasady pracy terapeutycznej z dzieckiem, młodzieżą i dorosłymi w przypadku zaburzeń mowy. 1. Zasady, metody i formy pracy terapeutycznej w poradni logopedycznej, gabinecie logopedycznym. 2. Kryteria oceny sprawności realizacyjnych, kompetencji komunikacyjnej i językowej. 3. Ocena sprawności realizacyjnych, kompetencji komunikacyjnej i językowej. 4. Komunikacja logopeda – klient/ terapeuta – pacjent. B. Organizacja pracy w Centrum Diagnozy i Terapii Logopedycznej UwS w Siedlcach. 1. Aspekty prawne i etyczne organizacji. 2. Struktura poradni, organizacja pracy poradni logopedycznej. 3. Bezpieczeństwo klienta/ pacjenta w poradni – aspekty etyczne i prawne. 4. Dokumentacja postępowania logopedycznego w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych i zaburzeń, rozpadu kompetencji. 5. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych klienta/ pacjenta. 6. Współpraca poradni ze środowiskiem (rodzice, szkoły, lekarze i inne jednostki). 7. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. II. Postępowanie logopedyczne. A. Planowanie zajęć terapeutycznych w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych, zaburzeń, rozpadu kompetencji komunikacyjnych i zaburzeń słuchu. B. Zasady, metody i formy pracy z dzieckiem w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych, zaburzeń, rozpadu kompetencji komunikacyjnych i zaburzeń słuchu. C. Programowanie terapii: konstruowanie planu terapii, weryfikacja planu, ewaluacja planu. D. Terapia wspierające pracę logopedy – m.in. metoda Johansena, metoda Warnkego – cele terapii, zastosowanie terapii. E. Dokumentacja postępowania logopedycznego w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych, zaburzeń i rozpadu kompetencji. III. Projekt polegający na przygotowaniu i prowadzeniu zajęć logopedycznych (wybór form, zastosowanie właściwych metod pracy w zależności od rodzaju zaburzenia, wieku pacjenta): A. Opracowanie konspektów do planowanych zajęć terapeutycznych w przypadku wybranych zaburzeń sprawności realizacyjnych i zaburzeń, rozpadu kompetencji. B. Prowadzenie zajęć logopedycznych w przypadku wybranych zaburzeń sprawności realizacyjnych i zaburzeń, rozpadu kompetencji. C. Tworzenie dokumentacji postępowania logopedycznego w przypadku wybranych zaburzeń sprawności realizacyjnych i zaburzeń, rozpadu kompetencji. D. Opracowanie studium przypadku wybranego zaburzenia komunikacji, języka, słuchu.		
Literatura podstawowa:		
1. Cieszyńska-Rożek J., 2018, <i>Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch</i>, Kraków: Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej. 2. Kocyła-Łukasiewicz A., 2020, <i>Metoda Indywidualnej Stymulacji Kjelda Johansena (IAS) w praktyce. Studium przypadku</i>, [w:] M. Krakowiak (red.), <i>Logopedia od teorii do praktyki</i>, Siedlce: Wydawnictwo Naukowe UPH w Siedlcach, s. 11–24. 3. Skoczylas A., 2018, <i>Lingwistyczne aspekty zaburzeń przetwarzania słuchowego u dzieci i ich</i>		

Literatura dodatkowa:

1. Dziecioł-Chlibiuk E., *Zakłócenia w rozwoju sprawności narracyjnej a trudności w kształtowaniu się funkcji słuchowych – na przykładzie wypowiedzi pięcioletniego dziecka*, [w:] A. Maciejewska (red.), *Narracja w diagnozie i terapii logopedycznej*, Siedlce: Wydawnictwo Naukowe UPH w Siedlcach, s. 201–217.
2. Kurkowski Z.M., 2015, *Centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego*, [w:] E. Muzyka-Furtak (red.), *Surdologia. Teoria i praktyka*, Gdańsk: Harmonia, s. 54–64.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka śródroczna studenta odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. W jej ramach studenci uczestniczą w obserwacji, dyskusjach panelowych, analizach i prowadzą wybrane formy zajęć logopedycznych oraz moduły zajęć logopedycznych w poradniach świadczących usługi logopedyczne wybranych przez uczelnianego opiekuna praktyk. Podczas praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja zajęć logopedycznych, programowanie terapii logopedycznej, opracowanie konspektów zajęć logopedycznych, studium przypadku, prowadzenie zajęć logopedycznych oraz krytyczna analiza prowadzonych zajęć podczas dyskusji panelowych

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk, ocenę udziału w dyskusjach panelowych i analizach (udział/ brak udziału), ocenę przygotowanych konspektów (ocena 2-5) (W_01, K01) oraz ocenę zajęć prowadzonych przez studenta (ocena 2-5) (U_01, U_02, K_02).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: przygotowanie, obserwacja i prowadzenie wymaganej liczby zajęć logopedycznych w Centrum Diagnostyki i Terapii UwS, opracowanie wymaganej liczby konspektów prowadzonych zajęć (do ustalenia z wykładowcą) – średnia ocena z tych dwóch części (skala 2-5).

Poprawy:

Jednorazowa możliwość poprawy konspektów. W przypadku negatywnej oceny praktyki (całościowej) student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Liczba godzin praktyk	90 godzin
Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków	8 godzina
Udział w konsultacjach	2 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godziny
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa ciągła logopedyczna w placówkach służby zdrowia/ Praktyka zawodowa ciągła (logopedyczna) na oddziałach szpitalnych (laryngologia, pediatria, neurologia, psychiatria)
Nazwa w języku angielskim:		Continuous professional practice in speech therapy in health care facilities/ Continuous professional practice (speech therapy) in hospital wards (ENT, paediatrics, neurology, psychiatry)
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia z audiologią
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	piąty	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Adrianna Urban-Rafałek
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu logopedy. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania i programowania terapii logopedycznej (prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii logopedycznej oraz jej prowadzenia – poradnie logopedyczne) oraz dokonywania ewaluacji działań terapeutycznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
W_01	Zna i rozumie metody przeprowadzania diagnozy różnicowej umiejętności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej w normie i zaburzeniu.	K_W02 E.2L.W1.
W_02	Zna i rozumie organizację pracy logopedy w placówkach służby zdrowia oraz na oddziałach szpitalnych oraz zasady programowania, prowadzenia i weryfikacji terapii w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej.	K_W05, K_12 E.3L.W1. E.3L.W2.
Symbol	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego/Sy

efektu		mbol efektu ze standardu
U_01	Potrafi analizować i wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji zajęć terapeutycznych oraz samodzielnie wykonuje badania mowy i słuchu oraz interpretuje wyniki badań.	K_U08, K_U09, K_U14 E.2L.U1. E.3L.U1.
U_02	Potrafi zaplanować i przeprowadzić terapię logopedyczną dostosowaną do rodzaju zaburzenia mowy, wieku pacjenta oraz prowadzić dokumentację postępowania logopedycznego.	K_U11, K_U14, K_U16 E.2L.U1. E.3L.U4.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego/Symbol efektu ze standardu
K_01	Student jest przekonany o sensie i wartości działań mających na celu terapię zaburzeń mowy. Jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych w celu poszerzania wiedzy.	K_K05, K_K07 E.3L.K1.
K_02	Jest gotów do wspierania i świadczenia pomocy pacjentom z zaburzeniami mowy i ich opiekunom.	K_K04 E.3L.K1.

Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa: ćwiczenia umiejętności diagnozowania i terapii w zaburzeniach sprawności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej, konsultacje, analizy przypadków.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wiedza z zakresu zaburzeń mowy.

Treści modułu kształcenia:

- I. Obserwacja pracy logopedy w placówkach służby zdrowia
  1. Organizacja pracy w placówkach służby zdrowia (poradniach, oddziałach szpitalnych): zadania logopedy.
  2. Wywiad z pacjentem, rodziną, opiekunami pacjenta.
  3. Bezpieczeństwo pacjenta podczas terapii, prawa autorskie i przepisy RODO.
  4. Współpraca logopedy z lekarzami, pracownikami medycznymi, pracownikami opieki socjalnej.
  5. Postępowanie logopedyczne w placówkach służby zdrowia: zasady, formy, metody.
  6. Dokumentacja postępowania logopedycznego w placówkach medycznych.
  7. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta – etyczne i społeczne aspekty terapii logopedycznej.
  8. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
- II. Analiza postępowania logopedycznego w placówkach służby zdrowia
  1. Metody badania sprawności językowych i komunikacyjnych.
  2. Metody badania słuchu fonemowego i Zaburzeń Centralnego Przetwarzania Słuchowego.
  3. Postępowanie logopedyczne w przypadku rozpadu kompetencji komunikacyjnych i utraty sprawności realizacyjnych.
  4. Zasady prowadzenia diagnozy różnicowej zaburzeń rozpadu kompetencji komunikacyjnych lub/i utraty sprawności realizacyjnych.
  5. Opracowanie 15 konspektów odtwórczych z obserwowanej terapii logopedycznej.
  6. Programowanie terapii: konstruowanie planu terapii, weryfikacja planu, ewaluacja planu.

7. Opracowanie 10 konspektów – program terapii dla wybranego zaburzenia rozpadu kompetencji komunikacyjnych lub utraty sprawności realizacyjnych.
- III. Prowadzenie postępowania logopedycznego w placówkach służby zdrowia.
1. Przeprowadzenie terapii logopedycznej w przypadku wybranego zaburzenia rozpadu kompetencji komunikacyjnych lub/i utraty sprawności realizacyjnych.
  2. Zgromadzenie materiału do diagnozy logopedycznej w zakresie wybranego zaburzenia rozpadu kompetencji komunikacyjnych lub utraty sprawności realizacyjnych.
  3. Przygotowanie opinii logopedycznej wybranego zaburzenia.
  4. Opracowanie studium przypadku wybranego zaburzenia.

Literatura podstawowa:

1. Grabias S., Kurkowski M. (red.), 2012, *Logopedia. Teoria zaburzeń mowy*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Maciejewska A., 2023, *(Wy)mówię poprawnie. Materiały do kształcenia sprawności językowych*, część 1, Siedlce: Wydawnictwo UPH.
3. Romieniecka-Stec A., 2014, *Ćwiczenia funkcji poznawczych*, t. 1, 2, 3, Kraków: Wydawnictwo WIR.
4. Sobstyl K., 2023, *Składnia. Komunikacja. Tekst użytkowe. Materiały do kształcenia sprawności językowych*, część 3, Siedlce: Wydawnictwo UPH.
5. Sosnowska N., 2023, *Słowotwórstwo. Fleksja. Materiały do kształcenia sprawności językowych*, część 2, Siedlce: Wydawnictwo UPH.
6. Tońska-Szyfelbein A., 2009, *Opowiedz o... Terapia zaburzeń mowy u dzieci z afazją, dysfazją dziecięcą lub opóźnionym rozwojem mowy*, Gdańsk: Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, 2003, T. Gałkowski, G. Jastrzębowska (red.), t. 1-2, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka ciągła odbywa się w wybranej przez studenta placówce służby zdrowia pod kierunkiem opiekuna praktyk mianowanego przez dyrektora placówki, zgodnie z zasadami sformułowanymi w sylabusie i Regulaminie praktyk. Student ma prawo do konsultacji z uczelnianym opiekunem praktyk. Uczelniany opiekun praktyk ma obowiązek udzielić studentowi pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z realizacją praktyki oraz ma obowiązek kontrolowania procesu realizacji praktyki. W ramach praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja, planowanie zajęć logopedycznych (opracowanie konspektów zajęć logopedycznych) oraz samodzielne prowadzenie zajęć.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana) oraz ocenę zajęć prowadzonych przez studenta (ocena 2-5), której dokonuje opiekun praktyk z ramienia placówki służby zdrowia. Podstawą sprawdzenia realizacji efektów kształcenia jest ocena dziennika praktyk prowadzonego przez studenta i ocenionego przez uczelnianego opiekuna praktyk (ocena 2-5).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia praktyki jest pozytywna ocena praktyki dokonana przez opiekuna praktyki z ramienia placówki (ocena 3-5). Ostateczna ocena za praktykę jest średnią oceny opiekuna praktyk z ramienia placówki i uczelnianego opiekuna praktyk, który ocenia przedstawiony przez studenta dziennik realizacji praktyki (skala ocen 2-5).

Brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Liczba godzin praktyk	40 godzin
Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów	8 godzina
Udział w konsultacjach	2 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godziny
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS